

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 110/2016-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. februára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátkou JUDr. Katarínou Andráš Leškovou, Plzeňská 2, Prešov, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Csp 204/2016 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 13 Ro 262/2013 a neskôr vedenom pod sp. zn. 15 C 504/2015) a porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 208/2016 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 11 Ro 372/2013), a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. Katarínou Andráš Leškovou, Plzeňská 2, Prešov, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Csp 204/2016 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 13 Ro 262/2013 a neskôr vedenom pod sp. zn. 15 C 504/2015) a porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 208/2016 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 11 Ro 372/2013).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sú v procesnom postavení žalobcov účastníkmi konania o zaplatenie sumy 787,43 € z titulu porušenia práv spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy. Sťažovatelia podali žalobu Okresnému súdu Prešov 28. júna 2013, kde bola zaevidovaná pod sp. zn. 13 Ro 262/2013. Okresný súd Prešov postúpil vec Okresnému súdu Košice-okolie 16. augusta 2013 z dôvodu svojej miestnej nepríslušnosti na konanie podľa § 84 a § 85 Občianskeho súdneho poriadku vo vtedy platnom a účinnom znení (ďalej aj „OSP“), kde bola zaevidovaná pod sp. zn. 11 Ro 372/2013.

Sťažovateľka, nesúhlasiac s posúdením miestnej príslušnosti Okresným súdom Prešov, podala 9. augusta 2013 námietku proti postúpeniu veci Okresnému súdu Košice-okolie. Z uvedeného dôvodu bola vec (po predchádzajúcom dopyte sťažovateľky, pozn.) predložená Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o podanej námietke 2. septembra 2015, ktorý uznesením sp. zn. 1 NcC 36/2015 z 23. septembra 2015 vyslovil, že nesúhlas s postúpením veci z dôvodu miestnej príslušnosti je dôvodný, a to s odôvodnením, že podľa § 105 ods. 1 OSP sa obmedzuje možnosť súdu, na ktorý vec napadla, skúmať svoju miestnu príslušnosť iba na výlučnú miestnu príslušnosť podľa § 88 OSP. Okresný súd Prešov však skúmal svoju miestnu príslušnosť podľa § 84 a § 85 OSP bez toho, aby to namietal odporca alebo aby mali vystupovať žalobcovia v rôznych veciach

opätovne ako navrhovatelia, čo je predpokladom aplikácie tej časti § 105 ods. 1 OSP, ktorá umožňuje preskúmať súdom aj inú ako výlučnú miestnu príslušnosť.

Okresný súd Košice-okolie na základe tohto uznesenia odstúpil spis Okresnému súdu Prešov (zaevidovaný pod novou sp. zn. 15 C 504/2015), ktorý opätovne postúpil vec Okresnému súdu Košice-okolie upovedomením z 22. februára 2016, z ktorého vyplýva, že tak urobil po posúdení miestnej príslušnosti podľa § 84 a § 85 OSP, keďže žalobca vystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ a všeobecným súdom odporcu podľa sídla právnickej osoby je Okresný súd Košice-okolie.

Sťažovateľ podaním zo 7. marca 2016 namietal postúpenie veci Okresnému súdu Košice-okolie s odôvodnením, že v žalobe uplatnený nárok vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy, a s poukazom na § 87 písm. f) OSP, ktorý ustanovuje miestnu príslušnosť na konanie o spotrebiteľskom spore podľa bydliska spotrebiteľa, je v okolnostiach danej veci miestne príslušný Okresný súd Prešov. Z uvedeného dôvodu bola vec opätovne predložená krajskému súdu, ktorý uznesením sp. zn. 13 NcC 14/2016 z 31. mája 2016 vyslovil, že nesúhlas sťažovateľa s postúpením veci je dôvodný. V odôvodnení poukázal na to, ako nadriadený súd už predchádzajúcim rozhodnutím rozhodoval o dôvodnosti nesúhlasu účastníka konania s postúpením veci Okresnému súdu Košice-okolie pre tie isté dôvody, a preto je jeho rozhodnutie o tejto otázke konečné a za dôvodnú je potrebné považovať aj opakovanú námietku miestnej nepríslušnosti.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uvádzajú:

„Sťažovatelia vytykajú OS Prešov, že bez právneho dôvodu

- odmietol konať vo veci ich návrhu sp. zn. 13 Ro/262/2013 na ochranu práv spotrebiteľa, ktorá má osobitnú povahu súdnej ochrany,

- nesprávne skúmal svoju miestnu príslušnosť, ktorú žalovaný návrhom nenamietal pri prvom úkone,

- nesprávne odmietol svoju zákonom stanovenú príslušnosť (§ 87 f) OSP, čl. 48 ods. 1 Ústavy SR),

- neoprávnené postúpil dňa 13. 08. 2013 túto vec miestne nepríslušnému Okresnému súdu Košice-okolie

Týmto postupom, podľa sťažovateľov ústavne neakceptovateľným, OS Prešov spôsobil v konaní sp. zn. 13 Ro/262/2013 protiprávny stav a právnu neistotu. Ten ešte prehĺbil dňa 29. 1. 2016 v konaní sp. zn. 15 C/504/2015. Tento protiprávny stav pretrváva do dnešných dní a konanie v spotrebiteľskej veci je postihnuté zbytočnými prietiahmi.

... námietku miestnej nepríslušnosti sťažovateľov v spotrebiteľskej veci, ktorá mala byť v zmysle zákona rozhodnutá v 30-dňovej lehote Okresný súd Košice-okolie postúpil Krajskému súdu v Košiciach až dňa 02. 09. 2015, t. j. po uplynutí viac ako dvoch rokov nekonania od postúpenia spisu OS Prešov dňa 16. 08. 2013.

Sťažovatelia vytykajú OS Košice-okolie, že od 16. 08. 2013 do 02. 09. 2015 v ich veci nepostupoval bez zbytočných prietahov, čím prehĺbil stav právnej neistoty sťažovateľov v spotrebiteľskej veci.

Námietka postúpenia ich veci nepríslušnému súdu nebola vybavená do 30 dní od jej podania, teda do dňa 10. 09. 2013 (§105 ods. 1, veta druhá O. s. p).

V dôsledku tohto nesprávneho postupu nebol ani samotný návrh na ochranu práv spotrebiteľa prejednaný miestne príslušným súdom bez zbytočných prietahov.

... OS Prešov napriek rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23. 09. 2015 opakovane a s tým istým odôvodnením odmietol konať vo veci návrhu sťažovateľov na ochranu práv spotrebiteľa a vec opakovane postúpil inému súdu o čom upovedomil sťažovateľov písomnosťou zo dňa 29. 1. 2016.

Sťažovatelia vytykajú Okresnému súdu Prešov, že bez právneho dôvodu:

- opakovane odmietol konať v konaní sp. zn.: 15 C/504/2015 vo veci ich návrhu na ochranu práv spotrebiteľa, ktoré majú status osobitnej súdnej ochrany,

- opakovane odmietol svoju príslušnosť, ktorú stanovil zákon (ust. § 87 písm. f) O. s. p., čl. 48 ods. 1 Ústavy SR v spojení s § 11 ods. 1 O. s. p. v prísl. znení),

- opakovane neoprávnené postúpil túto vec miestne nepríslušnému Okresnému súdu Košice-okolie.

... OS Prešov neposkytol včasnú a efektívnu ochranu spotrebiteľským právam sťažovateľov a vec 2x nesprávne postúpil OS Košice-okolie. Tým zasiahol do práv

sťažovateľov garantovaných Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd tak, ako je to uvedené v čl. 1 tejto sťažnosti.

Podľa sťažovateľov je ústavne neudržateľné, aby orgán štátnej moci zákonom povolaný na ochranu porušených práv nepostupoval v súlade so zákonom a ani v súlade s právnym názorom krajského súdu, v dôsledku čoho sa vo veci sťažovateľov na ochranu práva spotrebiteľa bez právneho dôvodu 3 roky nekoná.

To vedie k neefektívnosti súdneho konania, núti sťažovateľov k nadbytočným úkonom, spôsobuje im to zbytočný stres, stratu času, financií a prináša aj morálne ujmy.

Podľa práva EÚ požívajú spotrebiteľské veci osobitnú právnu ochranu...“

Sťažovatelia na základe tejto sťažnostnej argumentácie žiadajú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Csp 204/2016 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 13 Ro 262/2013 a následne vedenom pod sp. zn. 15 C 504/2015) boli porušené ich základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a aby vyslovil, že postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 208/2016 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 11 Ro 372/2013) boli porušené ich základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, priznal každému sťažovateľovi finančné zadosťučinenie po 1 000 € vo vzťahu ku každému z odporcov, ako aj úhradu trov právneho zastupovania v konaní pred ústavným súdom v sume 320,32 €.

Požadované finančné zadosťučinenie odôvodňujú sťažovatelia v podstatnom takto:

„V danom prípade boli sťažovatelia v dôsledku neústavného konania označených všeobecných súdov pri rozhodovaní ich spotrebiteľskej veci v priebehu viac ako troch rokov nútení k zbytočným úkonom a strate času, k dodatočným stretnutiam s úradnými a neúradnými osobami, museli zažívať nervozitu, stres, poníženie. To im spôsobilo nielen morálne, ale aj finančné ujmy a to len preto, aby sa domohli práv právnym štátom garantovaných a dočkali sa poskytnutia právnej istoty.“

Dopytom Okresnému súdu Košice-okolie ústavný súd zistil, že k 25. júlu 2016 sťažovatelia nepodali sťažnosť na prietahy podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) adresovanú predsedníčke tohto súdu; Okresný súd Košice-okolie eviduje pod sp. zn. 1 Spr I/47/15 len žiadosť sťažovateľky o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

Pred predbežným prerokovaním veci sa po predchádzajúcej výzve ústavného súdu k sťažnosti vyjadrila predsedníčka Okresného súdu Košice-okolie v prípise sp. zn. 1 SprV 647/2016 z 5. decembra 2016, v ktorom uvádza:

«V konaní sp. zn. 11 Ro/372/2013 boli... vykonané tieto úkony:

27. 8. 2013 - tunajšiemu súdu bolo Okresným súdom Prešov postúpené podanie žalobcov označené ako „Námietka postúpenia veci v zmysle § 105 ods. 3 O. s. p.“,

20. 7. 2015 - upovedomenie o postúpení veci stranám sporu,

20. 7. 2015 - vyhotovenie prípisu predloženie veci Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie o námietke žalobcov voči postúpeniu veci Okresným súdom Prešov,

26. 8. 2015 - návrat doručeníek z doručovania upovedomenia o postúpení veci,

2. 9. 2015 - predloženie veci Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie zhora,

10. 9. 2015 - prijatie návrhu na začatie konania Krajským súdom v Košiciach.

Zo spisu bolo zistené, že tunajší súd v období od 27. 8. 2013 do 20. 7. 2015 nevykonával vo veci žiaden úkon a vec Krajskému súdu v Košiciach predložil na rozhodnutie o námietke žalobcov postúpenej tunajšiemu súdu dňa 27. 8. 2013 voči postúpeniu veci Okresným súdom Prešov tunajšiemu súdu až dňa 2. 9. 2015.

Zo spisu sp. zn. 1 Spr I/47/15 bolo zistené, že spis sp. zn. 11 Ro/372/2013 bol vo vyššie uvedenom období pripojený k spisu tunajšieho súdu sp. zn. 11 C/43/2010...

Zároveň Vám oznamujem, že tunajší súd neeviduje sťažnosť sťažovateľov na prietahy vo vyššie uvedenom súdnom konaní podanú v zmysle ust. § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sťažnosť na prietahy v konaní predsedníčke tunajšieho súdu nepodali a ani neuviedli dôvod, prečo tak neurobili,

poukázali len na list predsedníčky súdu, ktorá bola žalobkyni 2/ v tomto konaní [REDACTED] [REDACTED] zaslaná v odpovedi na žiadosť o poskytnutie informácií podanú v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. evidovanú pod 1 Spr 1/47/15.»

Pred predbežným prerokovaním veci sa po predchádzajúcej výzve ústavného súdu k sťažnosti vyjadril aj predseda Okresného súdu Prešov v prípise sp. zn. 1 SprO 1420/2016, SprU/3015/2016 z 24. januára 2017, v ktorom uvádza tento priebeh napadnutého konania:

„Žaloba žalobcov v 1. rade [REDACTED] a v 2. rade [REDACTED] proti žalovanej Obci [REDACTED], o zaplatenie 787,43 Eur návrhom na vydanie platobného rozkazu, bola podaná na Okresný súd Prešov dňa 02. 07. 2013 a vedená pod sp. zn. 13 Ro/262/2013.

Vec bola postúpená Okresnému súdu Košice-okolie dňa 16. 08. 2013 a zapísaná pod sp. zn. 11 Ro/372/2013. Upovedomenie o postúpení veci žalobcovia prevzali dňa 05. 08. 2013, dňa 09. 08. 2013 podali Krajskému súdu v Prešove námietku postúpenia veci a dňa 27. 08. 2013 bolo podanie doručené Okresnému súdu Košice-okolie.

Dňa 10. 09. 2015 Okresný súd Košice-okolie predložil vec Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie o námietke žalobcov voči postúpeniu veci Okresným súdom Prešov.

Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 1 NcC/36/2015-18 zo dňa 23. 09. 2015 rozhodol, že nesúhlas žalobkyne v 2. rade s postúpením veci z miestnej príslušnosti Okresným súdom Prešov je dôvodný a vrátil spis Okresnému súdu Košice-okolie dňa 26. 10. 2015. Žalobkyňa v 2. rade uznesenie Krajského súdu v Košiciach prevzala dňa 11. 12. 2015.

Dňa 21. 12. 2015 bol spis Okresným súdom Košice-okolie sp. zn. 11 Ro/372/2013 zaslaný Okresnému súdu Prešov na konanie a vec bola pridelená JUDr. Anne Vargovej pod sp. zn. 15 C/504/2015.

Dňa 02. 03. 2016 bola vec Okresným súdom Prešov sp. zn. 15 C/504/2015 postúpená Okresnému súdu Košice-okolie, pretože žalobca vystupuje v rôznych veciach opätovne ako žalobca. Konanie bolo vedené na Okresnom súde Košice-okolie pod sp. zn. 15 C/208/2016. Upovedomenie o postúpení žalobcovia prevzali dňa 22. 02. 2016 a dňa 07. 03. 2016 žalobca [REDACTED] podal námietku proti postúpeniu veci.

Okresný súd Košice-okolie vec vedenú pod sp. zn. 15 C/208/2016 predložil dňa 13. 05. 2016 Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie o opätovnej námietke žalobcov voči postúpeniu.

Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 13 NcC/14/2016-42 zo dňa 31. 05. 2016 rozhodol, že nesúhlas žalobcu v 1. rade s postúpením veci z miestnej príslušnosti Okresným súdom Prešov je dôvodný. Okresný súd Košice-okolie dňa 19. 12. 2016 zaslal spis Okresnému súdu Prešov na konanie.

Vec je vedená pod sp. zn. 11 Csp 204/2016 a bola pridelená sudkyňi JUDr. Ivete Wildeovej dňa 19. 12. 2016. Výnimkou dňa 10. 01. 2017 bola pridelená JUDr. Anne Vargovej. Od 18. 01. 2017 je spis 11 Csp 204/2016 u sudkyne na ďalší procesný postup.

Mám za to, že sťažnosť sťažovateľov nie je dôvodná, postup Okresného súdu Prešov bol v súlade s procesnými normami.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

V súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd zistil, že konaniu o tejto sťažnosti sťažovateľov predchádzalo iné konanie o sťažnosti sťažovateľa z 13. januára 2016 (vedené pod sp. zn. I. ÚS 3/2016), ktorou taktiež namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Ro 262/2013 a postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Ro 372/2013. Uznesením sp. zn. I. ÚS 3/2016 z 13. januára 2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť 29. januára 2016, bola predchádzajúca sťažnosť sťažovateľa odmietnutá ako zjavne neopodstatnená vo vzťahu k namietanému postupu Okresného súdu Košice-okolie s odôvodnením, že sťažovateľ sa urýchlenia konania domáhal až prostredníctvom sťažnosti na ústavnom súde podanej už v čase krátko po odstránení priet'ahov Okresným súdom Košice-okolie, ktorý bezodkladne po prijatí žiadosti o poskytnutie informácie o stave konania podanej len žalobkyňou samostatne vykonal účinnú nápravu. Vo vzťahu k namietanému postupu Okresného súdu Prešov ústavný súd označeným uznesením sťažnosť sťažovateľa odmietol s poukazom na to, že čas, ktorý bol predmetný spis v dispozícii tohto súdu (jún až august 2013, pozn.), nemožno hodnotiť ako čas, ktorý by mohol spôsobiť zbytočné priet'ahy v konaní.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Košice-okolie

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

V nadväznosti na citované ustanovenia § 53 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že v prípade namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred všeobecným súdom považuje za účinný prostriedok nápravy sťažnosť podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch, ktorého nevyužitie bez dôvodov hodných osobitného zreteľa zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti ako neprípustnej (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04).

Podľa zistení ústavného súdu sťažovatelia na účely dosiahnutia ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote nepodali sťažnosť na postup Okresného súdu Košice-okolie (v súvislosti s podanou námietkou miestnej nepríslušnosti) v čase, keď sa spis nachádzal na tomto súde, hoci Okresný súd Košice-okolie mohol podľa názoru ústavného súdu účinne zabezpečiť nápravu v predmetnej veci. Za týchto okolností túto časť sťažnosti ústavný súd vyhodnotil ako neprípustnú, keďže sťažovatelia nepodali sťažnosť podľa § 62 zákona o súdoch adresovanú predsedníčke Okresného súdu Košice-okolie, t. j. nevyužili im dostupný účinný zákonný prostriedok ochrany svojich práv. Sťažovatelia pritom ani len netvrdili (tým menej preukazovali), že sťažnosť nepodali z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Nad rámec tohto záveru ústavný súd poukazuje aj na skutočnosť, že v čase rozhodovania o sťažnosti už bola vec v dispozičnej sfére Okresného súdu Prešov, ktorému bola postúpená 19. decembra 2016, t. j. v tomto čase už Okresný súd Košice-okolie nemôže porušovať základného právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ani ich právo

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie tejto časti sťažnosti aj z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (m. m. IV. ÚS 237/09, II. ÚS 290/09, IV. ÚS 42/2010).

II.2 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Košice-okolie a k namietanému porušeniu ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Prešov

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľ'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku, resp. Civilnom správnom poriadku (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06).

Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, ústavný súd ďalej poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie

„je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08).

Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03) obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pokiaľ bola náprava vo veci sťažovateľa vykonaná v rámci všeobecného súdnictva, ústavný súd v zásade nemôže vysloviť porušenie označeného základného práva sťažovateľa (I. ÚS 191/06, IV. ÚS 263/08).

Vychádzajúc z uvedenej relevantnej judikatúry, ústavný súd zastáva názor, že namietaný postup Okresného súdu Košice-okolie a Okresného súdu Prešov by mohol zakladať porušenie označených práv sťažovateľov len v prípade, ak by bol spojený s konkrétnym relevantne intenzívnym nepriaznivým dôsledkom pre sťažovateľov, ktorý by bol týmto postupom spôsobený, pričom by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe, prípadne v opravných konaniach.

S poukazom na rozhodnutia krajského súdu o dôvodnosti námietky sťažovateľov proti postúpeniu veci z dôvodu miestnej príslušnosti a na následné odstúpenie veci súdu miestne príslušnému (Okresnému súdu Prešov) je nevyhnutné v tomto štádiu konania považovať namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na zákonného sudcu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie za zjavne neopodstatnené, keďže krajský súd svojím opakovaným zásahom konvalidoval nesprávny procesný postup Okresného súdu Prešov a poskytol tak účinne ochranu označeným právam sťažovateľov. Náprava, ktorej sa

sťažovatelia domáhajú v konaní pred ústavným súdom, tak už bola v čase tohto rozhodovania vykonaná v rámci všeobecného súdnictva.

Ústavný súd preto zastáva názor, že medzi napadnutým postupom Okresného súdu Prešov a Okresného súdu Košice-okolie a obsahom základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovatelia domáhajú, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti ich sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Prešov

Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že všeobecný súd sa nedopustil takých významných priet'ahov, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Aplikujúc uvedené východiská svojej doterajšej judikatúry na vec sťažovateľov, ústavný súd v prvom rade konštatuje, že spôsob, akým sa Okresný súd Prešov vysporiadal s námietkami sťažovateľov smerujúcimi proti jeho záveru o miestnej nepríslušnosti na konanie o ich žalobe, musel aj opakovane korigovať krajský súd, čím nepochybné došlo k predĺženiu napadnutého konania. Napriek tomu tento opakovane formulovaný záver Okresného súdu Prešov o svojej miestnej nepríslušnosti na konanie o žalobe sťažovateľov korigovaný krajským súdom ústavný súd nepovažuje v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci za pochybenie takej intenzity, na základe ktorého by bolo možné dospieť reálne po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie k záveru o tom,

že v dôsledku tohto pochybenia došlo v napadnutom konaní k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Na podporu tohto záveru ústavný súd poukazuje aj na celkovú dĺžku obdobia, v ktorom mal Okresný súd Prešov vo svojej dispozičnej sfére žalobu sťažovateľov (od 2. júla 2013 do 16. augusta 2013, následne od 21. decembra 2015 do 2. marca 2016 a potom od 19. decembra 2016 dosiaľ), ktorá nie je dlhšia ako sedem mesiacov.

Na základe uvedeného ústavný súd aj túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľom, aby po splnení všetkých zákonných podmienok za predpokladu zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu naďalej dochádza k zbytočným prietáhom v konaní, predložili ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2017